Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustustarvikkeiden viennistä annetun lain päivittäminen

Neuvotteleva virkamies Riikka Pitkänen
Hallitussihteeri Laura Sinisalo

Mikä muuttuu, mikä ei?

- Samana pysyy:
  - EU:n sisäiset puolustustarvikesiirrot
  - Lupaharkinnan perusperiaatteet
  - Lupaprosessi
  - Suurin osa puolustustarvikemääritelmistä

- Muuttuu:
  - Soveltamisalan päivitys
  - VNYI-PLM työnjako, PLM-POHA työnjako
  - Hakijalle asetettavat vaatimukset
  - Yleisen vientiluvan käyttöönotto
  - Vapautusmenettely
  - Loppukäytön valvonta

Lupaviranomainen (20 §)

- VNYI toimivaltaan kuuluvien lupa-asioiden päivitys
  - Lisätään tuoteluokat ML 11 (elektroniset laitteet), ML 21 (ohjelmistot) ja ML 22 (teknologia) lisääminen
  - Viennin huomattavan suuri arvo
- VN asetuksenantovaltuus koskien ”Viennin huomattavan suuri arvo” –kriteeriä
  - Nykyinen arvo 1 MEUR liian alhainen. Vrt. irtaimen omaisuuden luovutuksen VN rajan korottaminen 1 MEUR → 5 MEUR syyskuussa 2025
- Kauttakuljetuksen lupaviranomaiseksi ehdotetaan jatkossa vain PLM:ää

Soveltamisalarajaukset

- Soveltamisalan rajauksiin lisätään:
  - Nato-sopimuksiin perustuva toiminta (SOFAt, esikuntia koskevat sopimukset)
  - EU SOFA
  - DCA-sopimus
  - Kansainvälistä apua, yhteistoimintaa ja muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain mukainen toiminta
  - Tietyt väliaikaiset siirrot ja viennit

Ampuma-aseiden vientiluvitus

- Rajataan tietyt ampuma-aseet pois puolustustarvikkeen määritelmästä, jolloin POHA:lle siirtyisi:
  - Tarkkuuskiväärien (TRG) luvitus
    - Syynä uusi EU:n ampuma-aseasetus
    - noin 80 hakemusta / vuosi
  - Kaikki deaktivoidut aseet sekä asemallit, joiden valmistus alkanut ennen 1946.
    - noin 20 hakemusta /vuosi

Yleisen vientiluvan käyttöönotto

- Yleisen vientiluvan käyttö ainoastaan tiettyihin UTP-arviosta vapautettuihin maihin ja tiettyihin tarkoituksiin
  - Esittely-, huolto- ja korjaustarkoituksiin
  - Hallitustenvälisen yhteistyön johdosta
  - Muun erityisen syyn vuoksi

- Luvasta säädettäisiin PLM:n asetuksella.

- Luvan käyttö edellyttäisi rekisteröitymistä yleisen siirtoluvan tapaan.

Hakijalle asetettavat vaatimukset kiristyvät

- Tehokkaamman vientivalvonnan mahdollistamiseksi viejille asetettaisiin tarkempia vaatimuksia

- 14 § Hakijaa koskevat edellytykset
  - Lisätään pykälään vastuullisvaatimuksia, joita tarkennetaan asetuksella

- 33 §:n tarkempien kirjanpitovaatimusten laajentaminen siirtolupien lisäksi vientilupiin

Loppukäytön valvonta

- Viennin jälkeiset tarkastukset
  - Loppukäyttäjä sitoutuu tarkastuksiin jo nykyisin loppukäyttäjätodistuksessa, mutta puuttuu laillinen peruste sekä toimivaltainen viranomainen
- Käytännössä koskisi erityisesti diversioherkkiä tuotteita sekä vientejä yksityisille toimijoille
- Valmisteltu Tullin tutkintayksikön kanssa
- Toimivalta säädettäisiin Tullille

Vapautusmenettely

- Puolustushallinnon sisäinen prosessi
- PLM voi pyytää PV:ltä lausuntoa vaarantaako tuotteen vienti kansallisen puolustuskyvyn tai Suomen turvallisuuden
  - Lisätään 20 §:ään uutena momenttina + 9 § lisätään lupaharkinnan perusteisiin kansallinen puolustuskyky
- Sovelletaan PV:n kanssa kehitetyn ja PV:llä käytössä olevan puolustustarvikkeen vienti- ja siirtolupapäätöksissä

Tiedonsaantioikeudet

- Tiedonsaantioikeuksia koskeva 35 § päivitetään kokonaisuudessaan
  - Puolustusvoimat, UM, SM, Poliisi, suojelupoliisi, Verohallinto ja Tulli
  - Uusia Verohallinto ja Poliisi (vrt. POHA)
  - PLM voi luovuttaa listan viranomaisille, niiden vientivalvontaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi
- Uusi 35 a§: oikeus antaa tietoja ulkomaan viranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle (pl. Henkilötiedot)

Aikataulu

- Ehdotetaan lain astuvan voimaan 1. helmikuuta 2027